

Tosama

GLASILO DELAVCEV TOSAME

IZHAJA OD

OKTOBRA

1965

ŠT. 2

FEBRUAR

1988

LETO

XXIII

Novosti na področju osebnih dohodkov in skupne porabe

Januarski bruto osebni dohodki bodo obremenjeni z bistveno drugimi prispevki iz bruto osebnih dohodkov kot so bili decemberski. Ker ob teh spremembah krožijo med delavci različne dezinformacije, kaj to povečanje pomeni za naše neto osebne dohodke, v tem članku podajam kratko pojasnilo o bistvu omenjenih sprememb.

Spremenjeni zakon o celotnem dohodku, katerega prvi del je bil uveljavljen že s 1. 1. 1987, v svojem drugem delu predvideva tudi spremenjen način plačevanja davkov in prispevkov iz bruto osebnih dohodkov in iz dohodka. Ta drugi del zakona se uveljavlja s 1. 1. 1988. Gre za to, da se po novem več davkov in prispevkov plačuje iz bruto osebnih dohodkov in manj iz dohodka. Ob sami uveljavitvi pa je bilo postavljeno tudi načelo, da se iz naslova teh sprememb višina neto osebnih dohodkov ne sme spremeniti. V ta namen je SDK SR Slovenije posredovala poseben obrazec za izračun korekcijskega faktorja bruto osebnih dohodkov, ki upoštevajoč nove prispevne stopnje zagotavlja enake neto osebne dohodke kot pred spremembo. Za delovne organizacije s sedežem v občini Domžale je ta korekcijski faktor 1,23644. To pomeni, da imamo od 1. 1988 v Tosami (oz. v celotni občini Domžale) bruto osebne dohodke večje za 23,644 %, zaradi istočasno povečanih davkov in prispevkov iz bruto OD pa so naši nominalni čisti osebni dohodki ostali enaki kot so bili izplačani za december 1987. Vendar pa to pravilo velja povsem le za delavce, katerih stalno bivališče je v občini Domžale; za delavce, katerih stalno bivališče je izven občine Domžale, pa se lahko januarski neto osebni dohodki malenkostno razlikujejo (navzgor ali navzdol) od decembrskih, ker v njihovih občinah pač veljajo nekoliko drugačne domicilne prispevne stopnje kot v občini Domžale. Te razlike so bile in očitno bodo še naprej, ker je višina določenih (domicilnih) prispevnih stopenj v pristojnosti vsake posamezne občine.

Naj ob tej priliki opozorim še na eno posebnost, ki zadeva oblikovanje sredstev skupne porabe od 1. 1. 1988 dalje. Prvotno je bilo na nivoju republike zamišljeno, naj bi se tudi sklad skupne porabe delovne organizacije oblikoval na osnovi posebne prispevne stopnje iz bruto OD delavcev. Ker pa so odgovorni v republiki očitno uvideli, da bi to preveč zapletlo določene zadeve, so se sedaj odločili za enostavnejši postopek: sredstva, ki se porabijo za namene skupne porabe, se štejejo v maso sredstev za bruto OD. Ta masa sredstev

za bruto OD pa je določena z velikostjo določenega čistega dohodka (v skladu z Druženim dogovorom). To torej pomeni, da bomo s povečanjem skupne porabe neposredno zmanjšali razpoložljiva sredstva za osebne dohodke. Predlagani plan skupne porabe DO Tosama za leto 1988, ki je trenutno v javni obravnavi, zmanjšuje razpoložljivo maso sredstev za osebne dohodke za 3,6%, kar je potrebno upoštevati pri ocenjevanju primernosti tega plana. Pri tem je potrebno vedeti še to, da je predlagani plan skupne porabe postavljen na realno istem nivoju kot v preteklih letih, da torej v letu 1988 ne gre za nobene bistvene odklone navzgor ali navzdol.

Mlakar Marjan

Reorganizirali smo sindikat

Na občnih zborih osnovnih organizacij, ki so se zvrstili v dneh od 10. do 16. februarja smo izvolili novo sindikalno vodstvo. Ob ukinitvi TOZD-ov in prehodu na enovito delovno organizacijo se je med člani KOOZS oblikoval predlog o enotnem vodstvu sindikata. Sprva je to bila samo ideja, ki pa jo je bilo treba temeljiteje razdeliti in kot najpomembnejše — pridobiti mnenje članstva o tem. Izdelali smo predlog, ki je vseboval dve varianti in sicer kot prvo — predlog nove organizacije in kot drugo — predlog ohranitve dosedanjega sistema. Seveda je bilo treba novi predlog ustrezno argumentirati. Nikakor naj bi le-ta ne bil posledica kadrovskih problemov. Res je sicer, da je dobre sindikalne aktiviste težko najti, res pa je tudi, da smo jih še vedno našli, saj smo vendar tisoččlanski kolektiv. Predlog smo utemeljevali zlasti s potrebo po racionalnejši obliki dela. Doslej je bilo namreč treba vselej sklicati najprej konferenco, da smo lahko uskladili mnenja. Praktično smo v isti zadevi sestankovali sedemkrat. Menili smo, da z vzpostavitvijo samo enega izvršnega odbora na ravni DO kvaliteta dela nikakor ne bi padla, prej nasprotno. Starejši delavci z izkušnjami pri delu v samoupravi in sindikatu so bi-

li mnenja, da bi ta organizacija s tem celo pridobila na pomenu.

Predlog so obravnavali vsi izvršni odbori. Velika večina delavcev se je z njim strinjala. Edini pomislek, ki je bil izpostavljen je bil ta, da bo oteženo uveljavljanje interesov posameznih sredin in pa da informacije o delu sindikata ne bodo več tako kvalitetne, ker bo pač v novem izvršnem odboru manj predstavnikov posameznih sredin. Vendar menimo, da spričo že veljavnega načina dela sindikalnih skupin, ki pa je z novimi pravili še bolj natančno opredeljeno, o tem ne more biti govora. Seveda je v naprej težko trditi oziroma prognozirati ter obljubljeni, da bo nova organiziranost boljša, uspešnejša. Čas bo prinesel rezultate. A glede na izkušnje preteklih let lahko upamo, da smo izbrali pravo pot.

Nov izvršni odbor čaka težka in zahtevna naloga. Lahko rečem, da smo sindikat v TOSAMI z dosedanjim delom uspeli spraviti na dokaj visoko raven. Zahvala za to gre predvsem članom izvršnih odborov in konferenc, ki so s svojo aktivnostjo in pripravljenostjo prisluhnili interesom delavcev, vsak po svoje pripomogli k uspešnemu delu. Zato bi se rada vsem dosedanjim članom zahvalila za sodelovanje in njegov prispevek k

utrjevanju funkcije sindikata, kar bo — upamo — dobra podlaga za delo novega izvršnega odbora.

Novo sindikalno vodstvo sestavlja jo:

Jože Kerč — predsednik
 Sonja Gotar
 Joži Hafner
 Metoda Zajc
 Martina Javornik
 Marjan Pele
 Zdenka Frankovič
 Franci Miš
 Stane Žordani
 Majda Grošelj
 Peter Kočar
 Oton Križman
 Nada Pišek — namestnik
 Mira Miketič
 Marjan Peterka

Matevž Ulčar
 Tone Stare
 Marjan Dolinšek
 Marinka Šobak
 Malči Oražem
 Danica Avbelj
 Helena Mohar
 Feliks Vodlan
 Marjan Poznič
 Bernarda Bizjak

In za konec samo še tole: delo sindikata kot predstavnika delavcev je v sedanjih časih zelo zahtevno. Prislusniti interesom, delavcev in jih uspešno uveljavljati je mogoče le z realno oceno danih možnosti in s poštenim dogovarjanjem in sodelovanjem znotraj delovne organizacije in izven nje.

Marjana Lubinič

KOOZS TOSAMA ob zaključku mandata

ZKJ na obisku v Tosami

Tu ni šlo za visok protokolarni obisk. To pot ni šlo za to. Obiskala nas je delovna skupina CK ZKJ, ki so jo predvsem zanimali razlogi za reorganizacijo (drugo ime za ukinitev TOZD) in seveda vizija sedanjega načina uresničevanja samoupravnega življenja v novih pogojih. Iz namena se vidi, da obisk ni dobila OOOZK Tosama, temveč delovna organizacija.

Da bi se čim bolj informirali, so se pogovora poleg treh članov CK ZKJ udeležili tudi izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Robert Černe in sekretar OK ZKS Domžale Simon Djuretich. Na naši strani pa v.d. direktor Edvard Peternel, Franc Anžin v.d. vodja SKS, Franc Novak — predsednik DS, Danica Merlin kot predstavnica sindikata ter Milan Drčar — sekretar OOOZK Tosama.

Nekoliko pokroviteljski začetek se je razblinil ob jasnih odgovorih, da naša »ukinitev TOZD« ni bila modna muha, temveč stvarna potreba, ki jo je povzročilo čisto normalno »umiranje« proizvodnje cigaretne filtre iz gospodarskih in tudi tehnoloških vzrokov. Ker je goste zanimal zlasti način samoupravnega odločanja in na-

čin informiranja delavcev o vseh, za njih važnih odločitvah, se je pogovor sukal zlasti okrog sindikalnih skupin. Dejstvo je, da smo s pomočjo sindikalnih skupin našli učinkovit način sporazumevanja in tudi oblikovanja odločitev. Ne gre torej za to, da so sindikalne skupine »uradno« sklicane zavoljo stvari, ki se kasneje odločajo na zborih delavcev. Sklicujejo se tudi spontano na zahtevo delavcev ali njihove večje skupine, odvisno pač od »žulja«. Ravno ta neformalni pristop, ki niti ni natančno normativno urejen (vendar živ in življenski), ravno to je pritegnilo pozornost gostov. Zanimal pa jih je tudi način uveljavljanja predlogov in mnenj na samoupravnih organih.

Kaj bi k temu bilo vredno dodati? To, da smo našli način, ki je na nek način svojstven Tosami (in tudi prilagojen našim potrebam) in se prepričali, da je to dobra pot. Kazalo bi jo širiti, zdaj še mogoče bolj, ko smo »enoviti«.

Obisk je bil izrazito delaven, torej enosmeren. Izogniti se pa nikakor nismo mogli enemu temeljnih vprašanj, vezanih na samoupravo. Pred

dvema leti je veljalo, da delavci odločamo z 12% dohodka neposredno, danes — zlasti po ukrepih ZIS pa s samo 5% (ali še manj) dohodka.

Skupina se je izrazito zanimala za vpliv delavca na odločitve v DO, vemo pa presneto dobro, da so ravno zvezni predpisi zmanjšali že tako skromen obseg odločanja. Vmes so bili kongresi ZK, nešteto konferenc in sej, stanje pa slabše kot prej. Se res delavcem ne zaupa, da jim je treba vse predpisati, uzakoniti, »samoupravno dogovoriti« itd. Globoko sem prepričan(vsaj za Tosamo), da večina le ne bi pojedla svojega jutrišnjega kruha. Po teh ukrepih pa je še današnjega tanka rezina. Odgovor je bil kar pričakovan. Toda mi ne moremo gospodariti z resolucijami, sklepi in stališči. Mi (delavci) lahko gospodarimo edino z imetjem in to svojim lastnim in prislusnim, ki ga moramo oplemeniti v svojo in družbeno korist.

Mnenja sem, da je bila kritična pripomba naslovljena na pravi naslov. To, da je TOSAMA v 65-letni zgodovini prvič na robu »rdečega« niso (vsega) krivi naši ljudje, to se kuha v političnih loncih visoko nad nami.

Kaj bi dodal še v komentarju? Ne veliko. Toda tole! Razumem, da je skupina imela točno določen cilj, verjetno je bila tudi omejena v času. Toda prilika sprejeti ljudi iz najvišjega vodstva ZKJ ne bi smela biti omejena z enim samim samcatim ciljem. Sestati bi se morala (vsaj) tudi s sekretariatom OOOZK, ker je OOOZK le temeljna celica te organizacije katere predstavlja CK ZKJ njen vrh. Razprava v širšem krogu bi bila v obojestransko korist. CK bi dobil vtis iz temeljne sredine, spoznal čisto konkretne težave dela in delovanja ZK. Nas pa tudi zanima sto stvari, ki so nam skrite zaradi nivojske oddaljenosti. Škoda, prilika je bila izpuščena, pa bi bila lahko metoda njihovega dela. Sicer pa: saj smo vsi za samoupravno družbo — mi konkretno — oni pa načelno...

Obisk delovne skupine CK ZKJ v Tosami pa ni bil naključen. Po besedah sekretarja OK ZKS Domžale Simona Djureticha, sodi Tosama med uspešnejše delovne organizacije, z visoko zavestjo delavcev, kar se vidi v samoupravnem življenju.

Sindikati in ZK pa sta med najuspešnejšimi v občini. Pohvala na »zvezni« ravni seveda zveni laskavo. Toda kljub vsemu se moramo zavedati tudi svojih pomanjkljivosti in tudi dejstva, da se ne more in ne sme spati na lovorikah. Gospodarstvo pa tega tudi ne dovoli.

Ob koncu obiska so si gostje ogledali tudi del proizvodnje. Poslovlili smo se s pristrčnim stiskom roke in si rekli: (Upam) »Nasvidenje.«

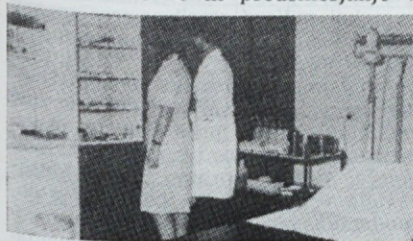
Milan Drčar

ZDRAVSTVO V TEŽAVAH

Problematika velikih izgub v zdravstvu na področju občin in tudi širše se že nekaj let pojavlja, kljub analizam in ukrepom za maksimalno omejitev porabe sredstev pa se finančni položaj iz leta v leto slabša. Letos je svoje prispeval tudi interventni zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev DPO in SIS družbenih dejavnosti ter blokacij finančnih sredstev. Skupni primanjkljaj občinske zdravstvene skupnosti znaša po oceni 1.940.000 din, vendar se je bati, da številka še ni dokončna.

V program ukrepov, ki naj bi pomagali zmanjšati stroške OZS so med najpomembnejšimi:

- zmanjšanje zaposlovanja v zdravstvenih organizacijah za 1 %
- ustavitve vseh investicij, katerih financir je zdravstvena skupnost
- ugotovitev upravičenosti obstoja nekaterih lekarn in ambulant
- prilagajanje števila bolnišničnih postelj in odpravljanje odvečnih
- zmanjšanje stopnje hospitalizacije za 2 — 3 % in preusmerjanje v

- specialistično ambulantno in osnovno zdravstveno dejavnost
- zmanjšanje števila bolniško-oskrbnih dni za 1,5 — 2 %
- povečanje zdravljenja na domu
- dosledno spoštovanje 42-urnega delavnika in povečanje storilnosti
- zmanjšanje reševalnih prevozov za 10 %
- zmanjšanje zoboprotetičnih storitev za najmanj 40 % in povečanje obsega preventivnih dejavnosti
- zmanjšanje predpisanih in izdanih zdravil na recept najmanj 5 %
- dosledno pobiranje participacij
- nadaljne uveljavljanje izbranega zdravnika

- Predlaga se tudi začasno omejevanje nekaterih pravic in sicer:
- delna omejitev povračila potnih stroškov
- zmanjšanje posmrtnine na 80 % višine po SaS
- ukinitve pravice do očal in očesnih pripomočkov (razen proteze in za slepe in slabovidne)
- ukinitve pravice do trajnih in začasnih snemnih protez v zobozdravstvu
- ukinitve pravice do zdravila na recept za zdravljenje akutnih boleznih (do vrednosti 3.000 din)
- omejitev pravice do prvega specialističnega ambulantnega pregleda (do vrednosti 5.000 din).

BOLNIŠKA ODSOTNOST V LETU 1987 V TOSAMI

Januar	11,43%
Februar	12,24%
Marec	11,56%
April	11,66%
Maj	11,34%
Junij	12,63%
Julij	12,28%
Avgust	11,18%
September	12,62%
Oktober	14,42%
November	12,88%
December	11,92%

Zdravje naj bi bila ena največjih človekovih vrednot, zato se nam je toliko težje odpovedati vsem ugodnostim, ki smo si jih tekom let pridobili na področju zdravstva. Našteti ukrepi pomenijo precejšnjo omejitev. Težko je reči, ali bo dosledno upoštevane ukrepov in omejitev pomagalo zdravstvu iz finančnih težav. Na okrogli mizi o problematiki zdravstva 26. januarja je bil ta dvom jasno izražen. Večina (zlasti uporabnikov) je

mnenja, da bi bile sistemske rešitve učinkovitejše. Pri tem mislimo zlasti na predlog o uvedbi domicilnega principa plačevanja prispevkov za zdravstvo, kar pomeni, da naj bi delavec — občan plačeval prispevek v tisti občini, v kateri živi in ne v tisti, v kateri je zaposlen, kot doslej. Podan je bil tudi predlog o uvedbi enotne (enake) prispevne stopnje za vso republiko.

Izvajalci pa menijo, da bi morali v organizacijah združenega dela več narediti za zdravje svojih delavcev v preventivnem smislu. Med vsemi občinami ljubljanske regije imamo namreč v Domžalah najvišji odstotek bolniških izstankov: na 100 zaposlenih je bilo v letu 1986 več kot 2100 izgubljenih delovnih ur. To pa je kar 8% nad republiškim povprečjem.

Iz napisanega je razvidno, da rezerve obstajajo tako na strani izvajalcev kot uporabnikov. S skupnimi močmi in večjim prizadevanjem lahko pričakujemo izboljšanje, vendar pa pot ne bo lahka. Kako dobiti dovolj sredstev za rešitev obstoječih problemov je gotovo tudi stvar odločitev na republiški ravni. Upamo, da bodo naši delegati na republiški zdravstveni skupnosti uspešno uveljavili dane pobude.

M. L.

Viljem Dolenc ing.

Plenice za enkratno uporabo SAMO

Preurejeni stroj JOA za izdelavo izpopolnjene plenice za enkratno uporabo je v januarju 1988 začel redno obratovati.

Nova plenica nosi ime SAMO. To je okrajšava naziva naše tovarne, obenem pa dokaj pogosto lastno ime, zato imena tega izdelka ne moremo zaščititi. V prihodnje moramo biti torej bolj previdni pri izbiri imena izdelka.

Z nekoliko domišljije ima nova plenica zaradi izreza za noge izgled metulja z razpetimi krili. Pisan metulj je tudi narisana na vrečki, ki vsebuje dva ducata plenice. Ta vrečka je oblikovana tako, da bi izboljšala privlačnost naših izdelkov, ki so namenjeni predvsem ženskam. Tak nov izgled (new look) naj bi postopoma dobile vse naše vrečke.

Izrez za noge ima vpeljana elastiko za tesno prileganje plenice.

Tesno prileganje lahko izboljšamo s prepenjanjem obliža. Če postane plenica čez nekaj časa dojenčku preohlapna jo odpnemo tako, da pazljivo odlepimo obliž, vendar ne od PE folije ampak jo odluščimo od prozornega traku imenovanega tarča. Nato plenico ponovno tesno spnemo.

Plenica je tudi težja, če jo primerjamo z dosedanjimi našimi in konkurenčnimi hladnimi plenici.

Tri izboljšave nove plenice so torej:

1. Plenica je oblikovana po telesu in ima elastiko ob nogi.
2. Ima ponovno namestljivi obliž
3. Zaradi večje teže plenica boljše vpija tekočino.

Nekatere preureditve na stroju, potrebne za zvečanje produktivnosti, ki zahtevajo več časa bodo izvršene do konca letošnjega četrtertletja.

Najpomembnejša pridobitev bo tudi postavitve nove protihrupne kabine (koče) v izvedbi IMP Idrija. Z njo bomo zmanjšali razširjanje ropota po dvorani mikalnice. Dele stare kabine bomo uporabili za protihrupno zaščito ventilatorjev in drugih virov hrupa manjše jakosti.

Meritve zavoda SR Slovenije za varstvo pri delu kažejo, da je nivo hrupa pri uporabi različnih celuloz različen (to vedo tudi naša učesa). Pri obdelanih celulozah je 88 — 90 dAB (decibelov), pri neobdelanih celulozah 103 — 105 dAB. Decibel je enota s katero merimo hrup. Normativ za dovoljeni hrup po Jug. pravilniku določa, da sme biti dovoljena raven ropota = hrupa za fizično delo, ki ne zahteva mentalnega (duševnega) napenjanja in ne slušnega opazovanja okolja 84 — 90 dAB. Hrup pri predelavi neobdelane celuloze, ki je

za plenico najboljša, dovoljuje izpostavljenost 1 h 30 min na dan. To mejo pa v mikalnici nižajo še nivoji zračnih pritiskov oktav dB izmerjeni v mikalnici. Preprosto rečeno občutimo v mikalnici piskanje kot izrazito

tifonskih naušnikov nismo dosledni in tudi sicer leti niso 100 % varstvo je treba zaščito KAMAS-ov izvesti še to leto.

KONDUKS (schneide granulator) zrnjevalni rezalnik s sitom je obdan

neugoden hrup. To piskanje prodira skozi najmanjše špranje, medtem ko hrup nizkih frekvenc prodira skozi pretanke stene, ki so na spodnjih mestih celo brez protihrupne obloge. Stara kabina, ki jo je že pred leti izdelala tovarna SOP Krško je torej dotrajana. Zamenjavo je pospešila uporaba boljše a trše neobdelane celuloze. Po postavitvi nove kabine bodo opravljene nove meritve hrupa pri JOA stroju.

Glavni viri hrupa v mikalnici so torej dezintegratorji (razdruževalniki), ki jim pravimo preprosto mlini.

Pri JOA strojnem sklopu smo na začetku obratovanja imeli iglasti rotor v dezintegratorju s sitom. Bil je manj hrupen in je imel manjšo zmogljivost. Z njim smo lahko predelovali le mehko obdelano celulozo, ki je mogoče še primerna za vložke, ne pa za plenice, ki morajo hitro vpiti velike količine tekočine. Tak razdruževalnik je sedaj priključen na BIKOMA stroju za dnevne vložke in ima že vgrajeno protihrupno oblogo. Vložki so torej manj zahtevni glede celuloze, saj se med uporabo manj upogibajo in premikajo v primerjavi s plenico.

Na JOA stroju smo iglasti rotor razdruževalnika zamenjali s kladičnim, ki ima še vedno tudi sito.

Na švedskih strojih za vložke in plenice imamo tudi priključene kladičvaste razdruževalnike s sitom. V ločenem prostoru so postavljeni po tedanji tehnologiji štirje manjši KAMAS razdruževalniki. Leta 1982 izmerjeni hrup pri predelavi takrat še v celoti obdelane celuloze je bil 100 — 102 dAB. Ker pri uporabi varstvenih an-

z vzorno izdelano protihrupno kabino izdelano v Idriji. Leta 1982 izmerjeni hrup je bil 87 dAB pri nakladnem traku pred KONDUKSOM. Ropot je tu znosen in v mejah dovoljenega. To protihrupno ohišje nam je vzor za ureditev drugih virov ropota.

Kakšne vrste razdruževalnikov bomo imeli v prihodnje?

V tovarni JOA v ZDA na primer razvijajo dve vrsti: diskaste razdruževalnike, ter kladične razdruževalnike brez sita.

Diskaste razdruževalnike pogosto uporabljajo za predelavo odpadkov trde plastike, usnja... edino JOA ga uporablja tudi za celulozo. Pri kupcih strojev ima več uspeha kladični razdruževalnik brez sita.

Po notranji strani oboda ohišja ima kladični razdruževalnik brez sita razporejene nize tako imenovanih zob, ki pomagajo razdruževati celulozno polo. Razdružena celuloza takoj izleti iz ohišja in se torej ne »vrti okoli« zato ne nastaja škodljivi drobn prah, ki nastane iz uničenih celuloznih vlakenc. Ropot tega razdruževalnika ni dosti manjši, kot pri kladičnem s sitom, ima pa tudi podvojeno zmogljivost pri enaki porabi energije. Pri 100 HP dezintegrira 1500 kg/h, stari kladični s sitom pa samo 750 kg/h.

Če bomo sedanji preurejeni stroj JOA želeli pognati še hitreje, bomo morali kupiti kladični razdruževalnik brez sita. Seveda pa bo nova kabina proti hrupu uporabna tudi zanj.

Vremena bodo Kranjcem se zjasnila?!

Napisati bi pravzaprav moral nekaj v zvezi s Slovenskim kulturnim praznikom — 8. februarjem. Nekaj v čast in slavo Dr. Franceta Prešerna — poeta — kulturnika, najvišjega sijaja.

Hudo realna sedanost mi ne da miru. Tudi v zvezi s kulturo ne — nemara tudi zaradi nje. Kriza, (ki se kar pogloblja) je pokazala zobe prav na vseh področjih življenja in je opazila tudi kulturo. Republiška skupščina je sprejela v letošnjih predvidenih omejitvah tudi na kulturno zaoznanje. To je, naj se za kulturnike (in kulturne spomenike) odvoja nekoliko manj sredstev, zato da bo proizvodnja dobila nekaj več zamaha v investicijskih denarjih.

Kulturniki (in ostali) so pozivali na zdrav razum in krivili pomanjkanje denarja v gospodarstvu zaradi pokrivanja izgub, zgrešenih investicij ipd. Imajo prav — in še kako! Bomo za nekaj milijard starih — res spravili na zeleno vejo gospodarstvo Slovenije in Jugoslavije, ki jo zalivamo s čedalje bolj nemogočimi ukrepi. Upanje sicer je (tega tako in tako ne sme zmanjkati), toda prepričani v uspeh vendarle niso, to je morda najbolj boleče. Vedeti moramo, da je kultura bila vedno v tesni povezavi z gospodarsko močjo naroda. Močno gospodarstvo lahko (in mora) namenjati za razvoj kulturnih in duhovnih vrednot dosti več.

Slovenija zaradi svoje geografske in nacionalne majhnosti mora za ta namen namenjati še več. NAROD ne sme pozabiti na svojo kulturo (prav vse veje) in kulturno dediščino, kajti, če to stori, ni več narod. Izgubi svojo zgodovinsko identiteto. Verjetno pa je prav tu iskati odgovor prizadevanjem kulturnikov v njihovem pozivu k zdravi pameti, tudi v imenu šolstva, zdravstva in še koga. Zdaj polagamo odgovornost za odgovornost industriji, obrti, turizmu in ko voz gospodarstva steče kot je treba, potem spet lahko namenimo večji kos kruha tudi družbenim dejavnostim. Kdaj bo ta večji kos — to pa je odvisno od nas samih in ukrepov, ki bodo pomagali gospodarstvu tako, da ta večji kos ne bo zavil v megli. To se, žal, še vedno dozdeva.

Sicer pa:

Poet — on živi in umrje — brez dnarja. Zakaj pa bi bilo danes drugače, kot je bilo v času Prešerna?...

Borimo se pač za »ljubi kruhek« kot pravi Janez Menart. Ampak nam npr. Tosamovski oktet kar lepo poje — pa ne verjamem, da je vmes »ljubi kruhek«. Torej se z malo manj dedarja lahko stori marsikaj. Če so le ljudje zato!!!!

Milan Drčar

POBOČILO O GIBANJU OD V DO

DECEMBER

Štev. poročila

12/87

Razredi v din	TOZD SANITET A										TOZD FILT.	D S S S					DO TOSAMA	
	PR	TO	AT	BE	MI	SK	OK	VL	VO	Skupaj		ERS	TRS	SKS	KS	VO		SKUPAJ
270.000	2	3			22	16					43		2		1		3	46
270.000-280.000		6			29	5	1				41	7						48
280.000-290.000	1	3	1		21	14	3				43	7						50
290.000-300.000		3	4		17	9	10	1			44	6	1	1				52
300.000-310.000	3	4	6		13	16	9				51	13		3	4			71
310.000-320.000	1	7	5		18	10	12				53	9	1	1	11			75
320.000-330.000	4	4	3		11	7	8				37	5	1	2	9			54
330.000-340.000	1	4	6		2	6	9				28	8	1	3	8			48
340.000-350.000	2	11	2		5	5	1	1			27	3	1	2	2	5		40
350.000-360.000			6	1	4	1	2				14	2		3	1	6		26
360.000-370.000		1	6	1							8	2			1			11
370.000-380.000	1	1	2		3		1		1		9		1	3	2	2		17
380.000-390.000	5	1		1	1	1					9	3	1	2	2			17
390.000-400.000		1		3	1	1	2	2			10	1	3	2				16
400.000-410.000	2		1	1	2	1		1			8			4	1			13
410.000-420.000				2				2			4		1	2	1	1		9
420.000-430.000	1			2		1		4			8		1	4	2	2		17
430.000-440.000			1	1	1			1			4			3	1	1		9
440.000-450.000	1	1		1	1			3			7		2	4	3			16
450.000-460.000				1	1	1		1			4	1	2	7	2	2		18
460.000-470.000	1		1	1		1	1	1			6	1	1	3	1	4	1	17
470.000-480.000	1	1	3	5	2		1	1			14	1	3	5	1	4		28
480.000-490.000	1	1	1	2	1			2			8	1	1	2	3			15
490.000-500.000		2	1	2					1		6		1	2	2			11
500.000	2	2	2	5	3	4	2	5	4	29	8	11	29	12	23	4	79	116
SKUPAJ	29	54	52	28	160	99	62	25	6	515	78	33	80	34	95	5	247	840

Najnižji OD

229.480 274.729

290.777 229.480

Najvišji OD

932.868 890.786

1.037.026 1.037.026

Povprečni OD

301.036 297.211

442.927 339.115

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v DO TOSAMA za mesec december, še vsebuje podatke o neto osebnih dohodkih po oddelkih, sektorjih, TOZD in za celotno delovno organizacijo.

Podatki vsebujejo osebne dohodke za polni delovni čas, podaljšani delovni čas in osebne dohodke pripravnikov.

Podatke o povprečnem, najnižjem in najvišjem osebnem dohodku povzemamo po metodologiji izdelave obrazca RAD-1.

Najnižji osebni dohodek je dosežen z dosegom norme 98 odstotkov na delih in nalogah ocenjenih pretežno s 3 kategorijo, brez dodatka stalnosti in minulega dela (3 mesece delovne dobe).

Služba za delitev po delu
Albina Kosmač

LOVEC PA NA ŠTOR' SEDI...

Časi presneti, vedno manj zadovoljnih ljudi je med nami. Kar naprej in naprej vidiš namršene obraze. Saj vemo — cene, pa plače, pa vlada, pa zima, ki jo nikakor noče biti.

No pa le ni vse tako temačno in žalostno. So med nami tudi veseli ljudje. In za »jagre« pravijo, da so res veseli ljudje. Kdo ve, kaj jih ne se v »zeleno bratovščino«. Nekaj skupnega imajo gotovo. Nemara pa je dobra volja kljub temu premalo.

Med sodelavci imam lovca. Malo manj velikega možaka, ki mu obraz venomer leze v širok nasmeh, povdarjen z iskrecimi očmi. To je PAVLE KOSMAČ, dela pa v beliinici. Pa sem ga vprašal ali mu lovstvo pomaga k takemu razpoloženju. »Niti ne, že po naravi sem tak«. Drugače pa uživam

v hosti. Svež zrak, pasočje srne, spokojnost narave. To mi je šport. Samo zaradi puške ne bi postal lovec. To je res šport — razvedrilo, ki je tudi oblika rekreacije. Če pa še kaj oplenim, je pa tudi prav. Toda cilj vsega to le ni.

Kako pa sploh postaneš lovec? Imeti moraš gotovo kakšne »pogoje«?

»Biti moraš ljubitelj narave, to je prvo. Narediš prošnjo na Lovsko družino in skupščina te sprejme ali pa tudi ne. Potem si lovec eno leto brez puške, potem narediš izpit, kupiš puško, psa (ki mora biti šolan za lov). Narediti moraš visoko prežo, krmilnico za fazane in solnice za srnjad. Če se pokažeš vreden, po dveh letih postaneš s »krstom« pol-

nopravni član lovske družine. No, pa tudi pristopnina ni ravno majhna.«

Za lovstvo je veljalo, da je to šport gospode. Ali to velja še danes?

»Kje pa, smo vse vrste poklicev, tudi položajev — kot lovci smo si enaki — lovci pač. Vse razlike se zabrišejo — vse nas veže ljubezen do narave in čistega in zdravega okolja.«

Pa so strogi pri sprejemanju?

»Ja, to pa, zelo strogi.«

Kdaj pa si ti postal lovec?

»V Lovsko družino Lukovica sem prišel 1975. leta, januarja 1977 so me pa »krstili«.

Je bolelo? Menda ti jih nekaj naložijo po zadnji plati.

»Niti ne, smeja je pa bilo, smeja, takrat pri Rusu v Šentvidu.«

Slišal sem, da si imel pravo lovsko srečo in počil kapitalnega merjasca.

»Bilo je 8. septembra 1983. leta. Tega večera ob 7. uri sem šel čakati pravzaprav jazbeca. En dan prej sem opazil njegove sledi v bližnji koruzi. Ob 10 minut do osmih pa mi pride na 10 korakov divji prašič — toda kakšen! Prvi strel ga je podrl, zadel sem ga naravnost v čelo. Bil je res mrcina, merjasec je imel 195 kg očičen (drobovja). To pa ni vse, čakani (na sliki) so bili ocenjeni s 121,25 točkami, za 120 točk pa dobiš zlato medaljo. Do 6 let starosti še lahko ugotoviš starost, naprej pa ne. Na Lovski zvezi so ugotovili, da je bil star okrog 10 let. Res sem imel izredno srečo, ker so ga nekateri že zalezovali, toda brez uspeha.«

Glavo si gotovo dal nagačiti kot enkratni dokaz lovske sreče — kaj pa medaljo si dobil?

»Ne, nisem, nisem dajal na razstave, pa vidim, da ni prav. Kar odločiti se nisem mogel. Verjetno bom še dal.«

Boš pa ljudem pokazal svoj uspeh!

»No, ja, seveda bom (skromno, kot, da mu je nerodno). Saj je tudi tale pogovor neka reklama.«

Ni reklama, če se pohvališ z uspehom, reklama je, če povprečnost prodajaš za uspeh. To pa pri tebi ni.

Še majčkeno zlobe (ah te ženske), kako pa kaj žena gleda na »jago«?

»Prav posebno zadovoljna ni, pa kar gre.«

»Poglej, lovci ste varuhi narave, kako pa gledate na gobarje?«

»Kulture manjka, kulture. Ne vidimo radi, da se cele skupine podijo po gozdu — to divjad moti in se umika pred njimi. Ožijo jim svobodni prostor. Tudi sam rad nabiram yobe — toda brez puške.«

Je v domžalski občini steklina problem?

»Je, je. Tole bi svetoval. Če opaziš steklo lisico (ta je navadno domača, hodi k domačim živalim), jo je treba čimprej pokončati s kolom ali podobnim. Obvestiti je treba najbližnega lovca, če to ne, pa vsaj postajo milice. Zgodilo se je, da je prišla v hlev med bike. Vseh šest je veterinar cepil in 6 mesecev so bili na opazovanju.«

Prej sva govorila kako postaneš lovec, pa tudi sedaj imaš več obveznosti, ni to samo idilično sprehajanje v naravi, čakanje na »medveda«. Slišal sem, da ste kar strogi do sebe.

Milan Drčar

IVANU V SLOVO

Tiho in spoštljivo smo se na dobrih žalah poslovili od našega najstarejšega upokojenega sodelavca Ivana CERARJA — »CERARJEVEGA ATA«.

Vsi smo ga prav dobro poznali in občudovali, ker je kljub visoki starosti deloval tako čilo in zdravo.

Veselo je bilo na zadnjem srečanju upokojencev in niti slutili nismo, da je to, za Ivana zadnje.

Usoda je kruta in nemilotna, ne vprašuje za čas in želje, opravi svoje, ne meneč se za bolečine, ki ostajajo za našimi dragimi.

Njegova življenjska pot se je začela na prehodu v novo stoletje.

Ni poznal bezskrbnega otroštva in mladosti, saj je preživel obe vojni. Njegovo življenje je sestavljalo le trdo delo, poštenost, pravičnost in velika skrb za dom.

To je Ivana tudi oblikovalo v čvrstega moža, da je vse tegobe in prepreke prenašal razumno in razsodno, s polno mero potrpežljivosti in dobre volje.

»To je res. Vsak lovec mora narediti najmanj 20 delovnih ur v lovišču in 10 pri Lovskem domu.«

Še marsikaj bi se dalo napisati, a kaj, prostor v Tosami je večkrat omejen.

Namen pa je bil pokazati na zanimiv »hobi« Tosamovca in tudi, da je med nami nekaj »jagrov«. »Morda bo kdo začel premišljevat, da se nam pridruži. Za poštene ljubitelje narave so vrata vedno odprta.« Tole mi je še rekel Pavle Kosmač, velja pa vam, TOSAMOVCEM (celo TOSAMOVKAM).

Ivanu smo iskreno hvaležni za vso plemenitost, ki jo je zasejal med nami.

Hvaležni za vse, kar je storil kot dober delavec in najstarejši upokojenec, za nas, ki ostajamo.

Izgubili smo ponos našega Kluba in obljubljam ti DRAGI IVAN, da bo spomin na te, na tvoja dejanja — ostal neizbrisan.

ZAHVALE

Sodelavcem Srečotu, Mavriciju, Marjanu in Bertelnu se zahvaljujem za podarjeno darilo in čestitke, ki so mi jih izrekli ob novoletnem obisku na domu.

Prašnikar Jože

Vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali z menoj ob bratovi prerani smrti, se iskreno zahvaljujem.

Še posebno zahvalo sem dolžan pevcem okteta in sodelavcem tkalnice širokih tkanin.

Avgust Potočnik

Ob smrti moje drage mame, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v oddelku belilnice ter sindikalni organizaciji za denarno pomoč.

Peter Dimič

Ob boleči izgubi najine drage mame IVANKE GRČAR se iskreno zahvaljujema DO TOSAMA za darovano cvetje, pevskega zboru in govorniku. Posebno se zahvaljujema vsem, ki ste nama izrazili sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hčerki: Sonja in Janja

Ob smrti mojega očeta Janeza Perc, se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem tkalnice širokih tkanin, ter sindikalni organizaciji za izreke sožalja in denarno pomoč.

Pavla Lenček

Osebne vesti

ROJSTNI DAN V MESECU FEBRUARJU 1988 praznujejo

NEPROIZVODNI SEKTORJI

Jeretina Marica, Kerč Francka, Stare Valentin, Rode Dušan, Avbelj Julijana, Avbelj Danica, Bernot Janez, Cerar Anton, Dimic Janez, Kosirnik Metka, Miš Albina, Peterka Valentina, Pavlič Ivan, Stare Anton, Urbanija Marinka, Videnšek Antonija, Dolenc Viljem, Kosmač Albina,

PROIZVODNI SEKTOR

Proizvodnja medicinskih sredstev

Brodar Daniela, Huber Dragica, Lončar Viktor, Murič Ivo, Podbevšek Mateja, Us Danica, Škarja Marjeta,

Pripravljalnica

Bonšek Slavko, Lisjak Marjeta, Prelovšek Felicita,

Sanitetna konfekcija

Cerar Marta, Gričar Emilija, Joger Mateja, Pivec Frančiška, Prašnikar Marija, Rus Andreja, Starbek Valentina, Zajc Albina, Vučko Marija, Pestotnik Francka,

Mikalnica

Bajde Marta, Brodar Minka, Bukvič Ivanka, Cerar Marija, Florjančič Bernarda, Klopčič Francka, Kocjančič Jožefa, Merkužič Franc, Ravnik Joži, Sedeljšak Vilma, Šostar Ivanka, Rovšek Milena, Šmerc Metka, Tomazič Milka,

Otroška konfekcija

Cerar Marija, Cvetinovič Jožefa, Hafner Joži, Klopčič Bernarda, Marolt Marta, Merkužič Marjan, Urbanija Francka,

Tkalnica ovojev

Joger Marta, Košič Ani, Orehek Roman,

Belilnica

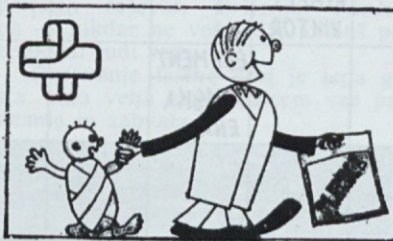
Gorjup Franc, Rahne Marija, Vesel Andrej,

Vlakovinski oddelek

Kovič Valentin, Krašovec Franc, Orehek Marjan, Žordani Stanko,

Tkalnica širokih tkanin

Cerar Valentina, Grintal Joži, Jensenko Tatjana, Velkavrh Andjelka,

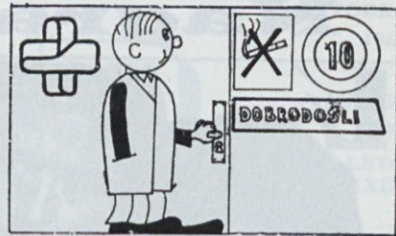
Rodili so se:

Klopčič Metki — hči

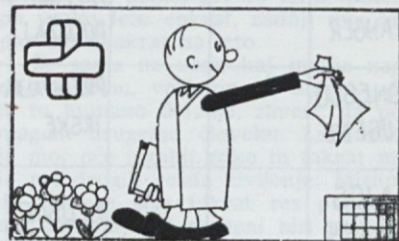
Poročili so se:

Rahne Marija por. TESTEN
Medic Tadeja por. KRALJ

Prišli v delovno organizacijo:

Koprivšek Marjan — KS
Klakočer Robert — belilnica
Gotar Marko — PO

Odšli iz delovne organizacije:

Urbanija Mihael — JLA
Cerar Branko — JLA
Bizilj Janez — JLA

Vprašali ste

V zvezi z vprašanjem ali obstajajo pogoji za uvedbo 40-urnega delavnika, dajemo naslednje pojasnilo:

Po informacijah Republiškega komiteja za delo trenutno uvedba 40-urnega delavnika ni možna, ker je število delovnih organizacij, ki so uvedle 40-urni delavnik, zaključeno.

Preteklo je tudi poiskusno 1 leto uvedbe 40-urnega delavnika, zato se sedaj ocenjuje uspešnost oziroma primernost tega delavnika. Po končani oceni bodo sprejete naslednje usmeritve in o teh bomo pristojne organe takoj informirali.

Uredniški odbor:

Vodlan Vida, Kokalj Zdenka, Peterka Simona, Cvetkovič Stanka, Gorenc Vojko, ing., Merlin Danica, Berlec Vladka, Drčar Milan, Klemenc Brigita, Korošec Nada — blagajnik, Stare Tone — fotograf, Lubinič Marjana, dipl. iur. — glavni urednik

1500 izvodov.

Tisk: TCP »Djuro Salaj«
TOZD »Papirkonfekcija« Krško

Nagradna križanka

		PRIPRAVE ZA MEŠANJE TEKOČIN	LUPA	13 IN 15. DAN V MESECU PRI RIMLJANIH	PREBIVALKE ČRNE CELINE	MESTO V ZAHODNI FRANCIJI	MRČES	VULKAN NA ALJASKI	
DODATEK JUHI									
JASNOST									
OBRT		ZNAMENJE PODOBA	MODNI USTVARJALEC						
FRISH RANGER		TELESNI POLOŽAJ							
IONESCO EUGENE		PREBIVALKA IRSKE		MOTNO RUMEN					
				MAKARSKA					
LAJOS ZILAHY		MELIŠČE		ŽENSKO IME					
				PREBIVALEC TRZINA					
MARIBORSKA BANKA		KOČA			SESTAVILA V. V.	TAVČAR IVAN			
		BITNOST							
OVIRALEC DELA					PRIPOMOČEK ZA OČI				
DEL GARDEROBE				ZADKINE OSSIP					KORENČEK
				KAZALNI ZAJMEK					MLEKARNA
OTOK V JADRANSKEM MORJU		KRATKE SANI ZA VOŽNJO HLODOV							EGOISTKA
PAVČEK TONE	ARNULF KARANTANSKI	LANTAN	PAVLOVA AVBELJ VIKTOR						SL STAMPA AP
GROB NEZNANEGA JUNAKA				ELEMENT					REBUS EA
				RIMSKA ENA					ETA KOT
ZIMSKA ZAŠČITA ROK									ČO VETER
									N DESERT
									OSA LP IJ DM
									NOHTI ČEBER
									OB AKT LADA
									VAKSELJ KNEZ
									ORLE AS EAK

REŠITEV PREJŠNE KRIŽANKE →

NAGRADE

Tokrat je bila uganka kar težka. Reševalci ste sicer ugani, kdo je na karikaturah, težave pa vam je delala pisava. Tako se je Dušan Šinigoj spremenil v Šiligoja, Matjaž Kmecl v Kmeclja, Miha Ravnik celo v Toneta Ravnikarja in Miran Potrč v Milana. Upoštevali smo torej samo pravilno izpisane priimke (brez imen). Rešitve so bile pravilne tri in sicer:

1. nagrada: Razboršek Marija — KS
2. nagrada: Mohar Staša — kuhinja
3. nagrada: Strmšek Nejc — mikalnica

Cestitamoi!

Tekstilni tehnični izrazi

adjustirnica

— urejevalni, pripravljalni prostor

bukle

— ime za tkanine s kodrasto ali vozličasto površino

dinamometer

— (silomer) aparat za določanje trdnosti in spremembe oblike zaradi delovanja sil

družilni mikalnik

— mikalnik za zelo vito odpadno prejo

flanela

— mehka tkanina v krepasti vezavi, kosmata na obeh straneh

kablirana preja

— je izdelana iz dveh ali večnitnih prej, ki so bile skupaj spredene

toleranca

— dovoljeno odstopanje v standardih

vštricanja preja

— (v stroku) je sestavljena iz dveh ali več prej, ki so si vzporedne ali pa so skupno navite, niso pa skupno spredene

žaket

— črn moški suknjič za slovesne priložnosti